

970718-1

Filosofování začalo způsobem, který se hned od samého začátku zdál filosofií nezaujatým lidem přinejmenším podivný (zdánlivá nepraktičnost, nepoužitelnost, odtažitost, zaměřenost na otázky, které neměly s každodenním životem celkem nic společného, často vyslovená nesrozumitelnost, atd.). Tak už třeba ta soustředěnost prvních filosofů na otázku, co je vposledu opravdu skutečné, co je „opravdová skutečnost“, co je vskutku jsoucí. Na tuto otázku nebylo možno odpovídat na základě zkušenosti, a už vůbec ne na základě každodenních, běžných zkušeností. Musíme si také uvědomit, že běžné zkušenosti jsou převážně sdíleny jistými společenstvími: existují zkušenosti s udržováním a později rozněcováním ohně, zkušenosti s přípravou potravy, zkušenosti s lovem toho či onoho druhu zvířat, sběrem těch či oněch divokých plodin i s pěstováním plodin kulturních apod., a ty se liší kmen od kmene, jsou různé v různých kulturních a civilizačních oblastech atd. Kultura v pravém slova smyslu resp. „vyšší kultura“ vzniká teprve tam, kde dochází k sjednocování těchto rozmanitých tradic na základě určitých stále víc se prosazujících a uznávaných kritérií (která zdaleka nemusí být racionální). Novinkou se v této situaci stává vznik řecké POLIS s AGOROU, kde dochází k záměrnému střetání různých názorů a tradic v prostředí, poznamenaném prosazujícím se LOGEM. Polemiky, diskuse a také (a zejména) dialog mezi filosofií různě zaměřenými je tou novinkou, kterou neznáme z jiných kultur. Teprve kultura, která je připravena a schopna porozumět jiným než vlastním pozicím, ale přesto se svých vlastních pozic nevzdát, je jen po zkušenosti s rozhovorem a třeba i sporem s jinak myslícími a jinak životně orientovanými schopna překročit sebe samu a své meze a stát se tak vskutku „kulturou“.

(Písek, 970718-1.)